

روز از نو

منظر
ماهنامه تخصصی
هنر، محیط، منظر، شهر، معماری

- حکایت مجله، حکایت انسان است؛ پای در زمین دارد و سر در آسمان. اگر نبود وابستگی پرواز روح به دغدغه‌های زندگی مادی، روح آدمی هرگز در زمین طاقت نمی‌آورد. گویی وصال «حقیقت» در گرو «اختیار» زندگی مادی است.
- در سفر به مونیخ با انجمن سفرهای پژوهشی منظر، از نمایشگاه BMW بازدید کردیم. مقایسه نخستین نمونه اتومبیل BMW با آخرین آنها، بسیار تأمل‌انگیز بود. ترمز نسخه ابتدایی، صفحه‌ای لاستیکی بود که با پای راننده به زمین فشار داده می‌شد، چراغ‌هایش دو فانوس بود که درون آنها شمع روشن می‌کردند؛ و نسخه آخر BMW به سفینه فضایی شبیه بود. این همه پیشرفت، مرهون همت مردان هدفمند بوده است. به نمونه ابتدایی آن اتومبیل بعید است بتوان، حتی در عصر خود، نمره قبولی داد. اما توسعه، از سکون به دست نمی‌آید؛ توسعه، معلول حرکت است. اگرچه هر حرکتی قابل دفاع نیست، اما خوب می‌دانیم از سکون چیزی حاصل نمی‌شود.
- ماهنامه، متنوع، تولید، بومی، ارزان، روشنفکران، روزآمد... اینها کلیدواژه‌های اندیشه‌ای است که به تولد «ماهنامه منظر» انجامید. پیش از آن با جمعی از دست‌اندرکاران مجلات هنر و معماری مشورت کرده بودیم: دیوانه‌اید، نمی‌شود، هنرمندان ما بصری هستند، ایرانی، پول به خواندن نمی‌دهد، باید به جایی وصل شوید، چه کسی بنویسد؟ هر ماه؟! هرگز نمی‌شود.
- دل به دریا زدیم. نگران آن بودیم که تولید به copy-paste بدل شود. همه عزم را جزم کردند. شبکه ملی نویسندگان منظر: جوانان ایران، دانشگاهیان همراه و حرفه‌مندان درآشنا. یک سال گذشت و مجله هر ماه پربارتر از قبل روی گیشه رفت.
- در سیاست‌های عمومی، تفاوتی میان کار فرهنگی و کار اقتصادی مطبوعات وجود ندارد. در راهبردهای کلان، حمایت از «تولید و فرهنگ» مطرح می‌شود، اما در اقدامات پایین‌دستی اثری از آنها وجود ندارد. تنها مطبوعات عامه‌پسند در حاشیه امن اقتصادی قرار دارند؛ زیرا رشته حیات خود را به بازار و آگهی بسته‌اند که پایدارتر از سیاست‌های دیگر است.
- اما مسئله، تنها محتوا نبود. اعتلای روح مجله وابسته به بقای آن است. تیراژ، فروش، توزیع، کاغذ، چاپخانه، لیتوگرافی، گرافیک، انبار، برگشتی، وصول چک ... شئون دنیایی مجله است که تا نباشد، روح آن پر نمی‌کشد. هیئات! اعتلای معنا در بند ماده افتاده است. جسمانیه الحدوث و جسمانیه البقا. این فرق آن با انسان است.
- این بار حکم شد که «ماده» مجله را تدبیر کنیم. مدتی به مطالعه نبض بازار گذشت. این علاوه بر نیاز جامعه بود که اول بار بررسی شده بود. اقتضات بازار، شرایط خود را به مجله تحمیل می‌کند. در غیاب حمایت‌های دولت از تولید علم و اندیشه، اتکا به اقتصاد بازار، راه بقاست. مساجد را به یاد بیاورید. برای بر پا ماندن، مغازه‌ای درست می‌کنند. رونق مسجد در گرو اقتصاد آن است.
- در دوره دوم منظر، ترتیب انتشار، دو ماهه است. صورت مجله به کلی دگرگون شد. هزینه انتشار افزوده گردید. این حکم بازار است و برای آگهی‌دهنده، اینها مهم است. اگرچه مجله خوش آب و رنگ تر می‌شود، اما...
- تمام تلاش دست‌اندرکاران، حفظ و ارتقای کیفیت مجله است. انشالله با مشارکت علاقمندان به علم و فرهنگ بومی مجله برپا و پربار بماند.

- همایش ملی منظر شهری، که با مشارکت پژوهشکده نظر و پژوهشکده فرهنگ و هنر جهاد دانشگاهی و حمایت جمعی از دستگاه‌های علمی و اجرایی برپا گردیده، فرصت مغتنمی بود تا نخستین شماره دوره دوم مجله منظر منتشر گردد.
- برای این کار با نهاد برنامه‌ریزی توسعه شهری تهران، که اینک ماموریت آن به مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران واگذار شده، توافق شد که ویژه‌نامه‌ای تحت عنوان «منظر شهری تهران» تولید و منتشر شود تا از یک‌سوازی فضای همایش برای طرح مسئله تهران بهره‌برده شود و از سوی دیگر با رویکردی علمی و تخصصی به مطالعه هستی‌شناسانه و کاربردی منظر شهری پرداخته شود.
- برای انجام این کار از بخش اعظم ظرفیت این دانش در ایران بهره‌گیری شد. مجله حاضر محصول فعالیتی ده ساله است که در دانشگاه در موضوع منظر شهری انجام گرفته و همچنان ادامه دارد. مقالات مختلف آن دریچه‌هایی نو به دنیای ناشناخته منظر شهری و ظرفیت‌های آن را می‌گشاید.
- نشر تجربه‌هایی که از مراتب شایسته علمی و حرفه‌ای برخوردار باشد در فرهنگ‌سازی و ارتقای فعالیت‌های مدیریت شهری تاثیر غیر قابل انکاری دارد. امید که این روند تداوم یابد.